

<side 14> Quid ergo facimus ad sublevandam labefactantem rempublicam? Quid agimus ad avertendum malum, quod instare omnes videmus omnibus, maximeque sacerdotibus, quibus maxime iratus esse videtur Diabolus, quod eos obesse suspicatur conatibus suis infernalibus, quia in hoc ordine, ut ait* [*<fotnot:> Petrés anförande i Borgar-Ståndet.] exsultare ingenia ? Oh! inquitis: clamamus, vociferamur; resipiscite! capessite rempublicam divinam Ἡδε δε αζιση προς τυυ ριζ αυ Ιωυ δευδρω χε. `Ιαι [grekisk sats, ungefärligt återgiven med befintliga symboler, se originalet i bild PDF] etc. Math. III: 10.

Sed surdis et mutis clamare videmur. Nonnulli enim obturatis auribus auscultant atque discedunt; alii oscitantes negligenter vel prorsus nihil agunt; alii præstolantes finem, circumspectant oculis, circumvagantur cogitationibus; alii sono magis quam verbis commoti, simulantes luctum et mæstitiam, fient, Sed eorum omnium, scilicet auditorum omnium ordinum, qui intonantibus nobis in concionem congregabantur, pars a templo recta ad cauponam tendit, pars ad epulas et convivia confugit; alii in alea et ludis ceteram partem diei consumunt; et quod maxime nobis admirabile visum est: qui in templo simulata mæstitia flere videbantur, extra parietes templi rixantur, litigant, æmulantur, invident, inebriantur, obtrectant. Quorsum igitur illæ lacrimulæ tam celeriter exstillarunt?

Interea tamen ille, qui crebro crepitat in templo, ut palpando nervos mortalium eliciat lacrimas, magnus sæpe orator habetur. Et sit sane orator, per me licet. Sed ita palpandi sunt nervi mortalium, ut excutiatur somnus ex animis eorum, ut compungantur corda eorum, ut perterriti pudoreque suffusi interro<side15>gare coeperint: *Domini! quid agam, ut salutis æternæ particeps fiam?* Hoc autem seri nequit ignorando vitia eorum, aut indulgendo cupiditibus eorum, aut emolliendo ac mulcendo voluptates eorum, quod sæpe fit in ipso templo, cum tales excitantur motus, quibus sensus naturales liquescunt exstillantque per lacrimas. Nemo enim humana natura præditus tam ferox est, tam immanis tamque crudelis, qui non emolliatur blanditiis et adulando sensibus ejus. Docet hoc exemplum crudeliasimi Tyranni, qui tragedia Euripidis, in qua Hecubæ fatum repræsentatum est, vehementer commotus, actorem scenicum graviter reprehendit, quod naturam suam crudelem demulsisset. Sed ad veram poenitentiam excitandam longe aliter mulcenda est natura serox perditorum hominum.

Quid? si iisdem argumentis uteremur, ac Johannes Baptista: *proles viperarum*; aut ipse Redemptor: *genus adulterinum et iniquum*; aut Stephanus: *incircumcisi corde* etc. Quid fieri putatis, si uno alterove irrogenito veritatem ante oculos poneremus? Deliras, insanis, in errore versaris, pereundum est, nisi resipiscas: Idololatra (contra primum præceptum Decalogi). Blasphemus (2. Pr.) Homicida (5. Pr.). Adulter (6. Pr.) Fur (7. Pr.) etc. Tum vero insolentiam hominis ambitionem que naturalem animadverteres. Egone fur, adulter, homicida? Absit, negatur.

Et tamen e præceptis Decalogi, collatis argumentis Salvatoris, in quibus de vi et sensu legis moralis agit, adjunctis insuper Epistolis Paulinis de omnium hominum conclusione sub peccato, satis superque patet, omnes homines in statu naturali constitutos, esse "*filios iræ*" h. e. fures, adulteros, latrones, homicidas; nec po-